

Zonder duurzame maatschappelijke coalities geen brede welvaart in de regio!

Nederland lijkt het eeuwenoude polderen danig verleerd. Duurzame maatschappelijke coalities op basis van wederzijds vertrouwen en doelgerichte regionale agenda's kunnen de basis leggen voor de brede welvaart in de regio, zo stellen Eddy van Hijum en Harry Webers.

De kabinetsformatie lijkt na ruim 6 maanden eindelijk te beginnen. Het demissionaire kabinet is ondertussen door vertrekkende bewindslieden uitgedund, de politieke verhoudingen zijn ernstig verzuurd, en het vertrouwen van de burgers in de politiek is op een dieptepunt. Terwijl Nederland voor grote uitdagingen en majeure transities staat, zetten politieke fragmentatie en verdeeldheid de toon. Het vermogen om over de eigen schaduw heen te springen, om iets van het eigen gelijk op te geven, en de wil om samen te werken lijken aangetast. De roep van morrende burgers om aansprekend leiderschap en een inspirerende langetermijnvisie wordt steeds luider.

Dit staat allemaal haaks op onze nuchtere cultuur en de unieke traditie van samenwerken, die ons land steeds heeft gekenmerkt. Al duizend jaar geleden wisten we hoe we - ongeacht stand of afkomst - samen de handen uit de mouwen moesten steken om onze polders te beschermen tegen dreigende hoogwaters. In de vorige eeuw werd ons unieke samenwerkings- en consensusmodel internationaal bekend als poldermodel. Werkgevers, werknemers en de overheid stonden niet met verhitte hoofden tegenover elkaar, maar voerden samen constructief overleg en richtten zich op gedeelde belangen voor de (middel)lange termijn. Het sluiten van compromissen kwam zowel de concurrentiepositie van Nederland en het bedrijfsleven als de economie en welvaart lange tijd ten goede.

Consensus als zodanig is geen doel op zich. In een pluriforme samenleving is immers sprake van uiteenlopende deelbelangen en standpunten: dit is ook nooit anders geweest. Maar het vermogen om begrip en gevoel op te brengen voor de ander, om te zoeken naar gedeelde belangen en om tegenstellingen te overbruggen is hét geheim van consensus. Zijn we nog bereid om over ons eigen gelijk en deelbelang heen in gesprek te gaan en ons te verplaatsen in de ander? De bereidheid tot échte dialoog en compromissen bepaalt het verschil tussen stappen vooruitzetten en ten prooi vallen aan wantrouwen, verdeeldheid en conflict.

Juist omdat wij geloven in de kracht van dialoog, zijn wij trots op het bestaan van een eigen Sociaal-Economische Raad (SER) Overijssel, die als onafhankelijk adviesorgaan van Gedeputeerde Staten het 40-jarig bestaan viert. De eerste vergadering (van de voorganger) van de SER Overijssel was op 11 november 1981, en de eerste voorzitter was gedeputeerde Jan Dijkema. Werkgevers, vakbonden en overheden ontmoeten elkaar en bespreken kwesties, die van betekenis zijn voor de regionale economie en arbeidsmarkt. Het overleg blijkt alleen van verbindende betekenis als het partijen weet te verenigen rond urgente vraagstukken, en als partijen samen oplossingsrichtingen met impact bedenken. Hoe kunnen we de brede welvaart van Overijssel verbeteren? Wat is er nodig voor een duurzame groei van het bedrijfsleven? En hoe voorkomen we de tweedelingen in de samenleving, bijvoorbeeld tussen succesvolle hoogopgeleiden en mensen die niet of nauwelijks kunnen meekomen, en tussen ongeduldige kritische jongeren en behoudende ouderen?

Het antwoord op deze vragen begint niet bij de overheid, maar bij burgers en op de werkvloer. Het begint bij ondernemers en werkenden, die met hun bedrijf een actieve bijdrage leveren aan de brede welvaart in de provincie. Het is genoegzaam bekend dat de meeste grote hervormingen en kantelpunten in de geschiedenis vanuit de samenleving zijn ontstaan.

Overijssel streeft een cultuur van (Rijnlands) ondernemerschap na die zich niet alleen richt op kortetermijnwinst, maar op de bredere betekenis en waarden voor mens en milieu op langere termijn. De SER Overijssel is het platform bij uitstek, waar werkgevers en werknemers meedenken over de vraag welke inspanning er van de sociale partners mag worden verwacht. En waarin werkgevers en werkenden niet alleen de overheid, maar ook elkaar aanspreken op hun eigen rol en verantwoordelijkheden en de mogelijke bijdrage.

Een goede verbinding van het bedrijfsleven met onderwijs, onderzoek en overheden is onmisbaar om maatschappelijk verantwoord te kunnen ondernemen, en voor sociale innovatie. Het MBO en HBO leidt niet alleen vakmensen op, maar schoolt ook - in toenemende mate levenslang - bestaande vaklieden en zijinstromers. Lectoraten en regionale kennisinstellingen geven het MKB toegang tot nieuwe kennis en ervaring en technologie en faciliteren de verduurzaming en het toekomstbestendig maken van bedrijfsprocessen. En gemeenten en sociale werkbedrijven geven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans om naar vermogen te participeren in onze maatschappij en de regionale economie. Betekenisvolle en duurzame samenwerking tussen deze partijen is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, dat in Overijssel volop aanwezig is.

In Overijssel werken we al geruime tijd aan duurzame maatschappelijke coalities op basis van wederzijds vertrouwen om te komen tot doelgerichte regionale agenda's voor een inclusieve samenleving en brede welvaart in de regio. Dit is ook een stevige ambitie voor de komende 40 jaar voor zowel de SER Overijssel als de provincie Overijssel. Door een constructieve dialoog en niet-vrijblijvende afspraken Kan Overijssel echt het verschil maken!

Eddy van Hijum, gedeputeerde Economie van de provincie Overijssel
Harry Webers, voorzitter SER Overijssel